

Årsaker til IBD

Det er ikke kjent hva årsaken eller årsakene til sykdommene er. Mange faktorer har vært under mistanke, men det er ikke funnet noen sikker årsak som ligger til grunn. Det er imidlertid flere faktorer som har vist seg å ha betydning for utviklingen av sykdommen.

ARVELIGHET

Hos personer der én av foreldrene eller søsken har sykdommen, ligger risikoen for selv å utvikle sykdommen på ca. 10 %. Hvis begge foreldre har sykdommen, er risikoen ca. 50 %. Nye undersøkelser tyder på at det er et gen (arveanlegg) på kromosom 16 som bærer koden for sykdomsutvikling, og i løpet av overskuelig fremtid kan man muligens undersøke ved hjelp av genetisk analyse om en person har risiko for å få sykdommen.

INFEKSJON

Ulike bakterier og virus sykdommer har vært mistenkt for å forårsake Crohns sykdom (herunder meslingevirus og mycobacterium paratuberculosis), men inntil videre er det ingen holdepunkter for å hevde at årsaken til sykdommene er en infeksjon.

RØYKING

Røykere har større risiko enn ikke-røykere for å utvikle Crohns sykdom, og risikoen for operasjon og tilbakefall av sykdommen er dobbelt så stor for røy-

kere som for ikke-røykere.

Det motsatte er tilfelle ved ulcerøs kolitt: sykdommen forekommer hyppigst hos ikke-røyker og oppstår ikke helt sjeldent hos personer som har sluttet å røyke.

PSYKISKE FAKTORER

Psykiske faktorer er ikke en kjent årsak til sykdommene. Det skjer imidlertid ofte at man merker mer til sykdommen i perioder med psykisk stress.

IMMUNFORSVARET

Mange deler av immunforsvaret er involvert i IBD, dels i selve tarmbetennelsen og dels i de symptomene som kan oppstå andre steder på kroppen (ledd, øyne, hud). Dette er først og fremst en "overreaksjon" fra immunforsvaret som oppfatter noen av personens egne celler som fremmede. Den medisinske behandlingen består derfor vanligvis i å dempe immunforsvaret (prednisolon, azatrioprin (Imurel®)). Se også kap. 2.2.

KOSTHOLD

Melk og karbohydrater har blitt mistenkt for å ha en sykdomsfremkallende effekt. Dette er imidlertid blitt avkreftet gjennom undersøkelser. Mange som lider av tarm sykdommer har sine egne erfaringer med hvilke næringsmidler som kan gi symptomer, men dette kan variere over tid også hos den enkelte. Generelt kan man si at sykdommen ikke behøver å medføre noen endring i kostholdet.

Sponset av

Skrevet av overlegene
Lisbeth Ambrosius Christensen,
Jan Fallingborg og Mogens Vilien

Norsk oversettelse er godkjent av
overlegene Arne-Gustav Røseth
og Jørgen Jahnsen